

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011*, inițiată de domnul senator PSD Liviu-Marian Pop împreună cu un grup de parlamentari PSD **(Plx.122/2020)**

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea *Legea educației nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare*, în sensul instituirii unor măsuri referitoare la vârsta copiilor la care pot fi înscriși în învățământul preșcolar, diminuarea numărului de elevi/preșcolari al formațiunilor de studiu, precum și la norma didactică pentru personalul din învățământul preuniversitar.

II. Observații

1. În ceea ce privește art. I pct. 1 din inițiativa legislativă referitor la completarea art. 23 alin. (1) din *Legea nr. 1/2011*, cu un nou alineat, alin. (1¹), precizăm că art. 23 din forma actuală¹, reglementează nivelurile de învățământ pentru întregul sistem și, în particular, vârstele biologice pentru educația timpurie.

Propunerea de completare nu poate fi o excepție de la prevederile art. 23 alin.(1) lit. a), neavând legătură cu obiectul reglementat de art. 23 în integralitatea sa.

Mai mult, conform prevederilor art. 16 alin. (1) din *Legea educației naționale nr. 1/2011*², începând cu anul 2030 grupa mica intră în învățământul obligatoriu.

Astfel, aplicarea prevederilor noului alineat (1¹) propus ar duce la crearea de grupe mixte, pe niveluri de școlarizare diferite, antepreșcolar și preșcolar, cu finanțare diferită, drept pentru care, în acest moment, nu se justifică propunerea de completare.

2. Art. I pct. 2 din inițiativa legislativă face referire la modificarea art. 63 alin. (1), (3) și (3¹).

Apreciem că modificarea propusă are ca impact majorarea numărului de clase/grupe și, implicit, majorarea numărului de norme didactice de predare, ceea ce implică un impact bugetar, dar și noi angajări de cadre didactice, în condițiile în care în unele județe există deja discipline cu deficit de personal.

¹ ART. 23

(1) Sistemul național de învățământ preuniversitar cuprinde următoarele niveluri:

a) educația timpurie (0-6 ani), formată din nivelul antepreșcolar (0-3 ani) și învățământul preșcolar (3-6 ani), care cuprinde grupa mică, grupa mijlocie și grupa mare;

b) învățământul primar, care cuprinde clasa pregătitoare și clasele I-IV;

c) învățământul secundar, care cuprinde:

(i) învățământul secundar inferior sau gimnazial, care cuprinde clasele V-VIII;

(ii) învățământul secundar superior care poate fi:

- învățământ liceal, care cuprinde clasele de liceu IX-XII/XIII, cu următoarele filiere: teoretică, vocațională și tehnologică;

- învățământ profesional cu durata de minimum 3 ani;

d) învățământul terțiar nonuniversitar, care cuprinde învățământul postliceal.

(2) Învățământul liceal este organizat în două cicluri care se succedă: ciclul inferior al liceului, format din clasele a IX-a - a Xa, și ciclul superior al liceului, format din clasele a XI-a - a XII-a/a XIII-a.

(3) Învățământul liceal, vocațional și tehnologic, învățământul profesional și învățământul postliceal se organizează pentru specializări și calificări stabilite de Ministerul Educației și Cercetării, în conformitate cu Registrul național al calificărilor.

² Învățământul general obligatoriu cuprinde învățământul primar, învățământul gimnazial și primii 2 ani ai învățământului secundar superior. Învățământul secundar superior și grupa mare din învățământul preșcolar devin obligatorii până cel mai târziu în anul 2020, grupa mijlocie până cel mai târziu în anul 2023, iar grupa mică până în anul 2030.

Diminuarea efectivelor existente ale grupelor/claselor de copii/elevi din învățământul de masă în care sunt integrați copii/elevi cu cerințe educaționale speciale este deja reglementată în *Metodologia pentru privind organizarea serviciilor de sprijin educațional pentru copiii, elevii și tinerii cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul de masă, aprobată prin ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 5574/2011, cu modificările ulterioare*, la art. 21, potrivit căruia, „în grupele/clasele în care sunt integrați copii/elevi cu CES care beneficiază de servicii educaționale de sprijin efectivele se diminuează cu 2 copii/elevi pentru fiecare copil/elev integrat”. În aceste circumstanțe, apreciem că nu se justifică introducerea în lege a acestei prevederi.

În ceea ce privește modificarea propusă pentru art. 63 alin. (3), în forma actuală³ a normei se reglementează situațiile excepționale. Acestea nu pot fi previzionate cu limite impuse, fapt ce conferă o mai mare flexibilitate, iar cazurile particulare pot fi gestionate mai eficient de către fiecare unitate de învățământ/ISJ/ISMB. Limitarea formațiunilor la 2 preșcolari/elevi nu are nicio justificare logică și impune restricții în aplicarea normei.

3. Art. I pct. 4 din inițiativa legislativă face referire completarea art. 66 din *Legea nr. 1/2011*, cu două noi alineate, alin. (1¹) și (1²). Precizăm că actuala reglementare stabilește planurile-cadru de învățământ, dar și faptul că acestea se aprobă prin *ordin al ministrului educației și cercetării*. Orele sunt alocate atât pentru predare și evaluare, cât și pentru învățarea în clasă a conținuturilor predate, asistată de cadrul didactic.

Începând cu anii 90, programele școlare nu mai sunt programe analitice, elaborate prin indicarea unui număr fix de ore, repartizate pentru fiecare conținut. Programele școlare actuale sunt flexibile, elaborate/centrate pe competențe, ceea ce permite profesorului să stabilească individual timpul necesar atingerii competențelor în funcție de particularitățile psihoindividuale și de vârsta elevilor clasei.

În plus, actualele planuri-cadru oferă posibilitatea de adecvare a demersurilor didactice la particularitățile claselor de elevi prin orele alocate în cadrul curriculumului la decizia școlii, prin opțiunile de aprofundare, extindere sau opțiunile ca discipline noi.

³ În situații excepționale, formațiunile de preșcolari sau de elevi pot funcționa sub efectivul minim sau peste efectivul maxim, cu aprobarea consiliului de administrație al inspectoratului școlar, pe baza unei justificări din partea consiliului de administrație al unității de învățământ care solicită exceptarea de la prevederile alin. (1).

Totodată, la noul alin. (1¹) al art. 66 propus prin inițiativa legislativă se precizează că „*pentru elevii care încep clasa pregătitoare, clasa a V-a și, respectiv, clasa a IX-a în anul școlar 2024-2025, numărul de ore alocat disciplinelor din planurile-cadru de învățământ este în medie de 20 de ore pe săptămână la învățământul primar, în medie de 25 de ore pe săptămână la învățământul gimnazial și în medie de 30 de ore pe săptămână învățământul liceal*”.

Întrucât inițiatorii nu fac referire la înțelesul sintagmei „*în medie*”, considerăm că se impunea fie precizarea acestui înțeles, fie formularea explicită a faptului că Ministerul Educației și Cercetării stabilește, pentru fiecare nivel de învățământ, modalitatea în care se va aplica la nivelul planurilor cadru precizarea referitoare la media orară pe săptămână.

„*Curriculumul va fi adaptat corespunzător începând cu anul școlar 2020/2021*”, [alin. (1¹) propus] este o formulare vagă și generală care nu permite identificarea înțelesului acestei precizări. Astfel, nu se înțelege dacă formularea are în vedere programele școlare și/sau planurile-cadru de învățământ (curriculum național incluzând ambele elemente).

De asemenea, nu este clar dacă precizarea se referă la adaptarea actualului curriculum național sau înțelesul precizării are în vedere faptul că procesul de elaborare a unor noi programe școlare, respectând mediile orare/săptămână precizate, va fi realizat începând cu anul școlar 2020-2021.

Astfel, în raport cu această formulare, apreciem că se impunea fie reformularea ei, fie menținerea ei ca atare, și completarea cu precizări suplimentare, care să clarifice înțelesul său.

De asemenea, ar fi trebuit precizat că adaptarea activității curriculare se face gradual, începând cu clasa pregătitoare.

4. Referitor la art. I pct. 5 din inițiativa legislativă cu privire la art. 262 alin. (1) lit.c), considerăm că ar fi necesar completarea textului actual cu sintagma „*activități de educație, complementare procesului de învățământ mentorat, școală după școală, învățare pe tot parcursul vieții, de pregătire pentru învățare remedială*”.

Referitor la modificarea propusă pentru alin. (4) al art. 262, precizăm că, în forma actuală, alin.⁴ (4) prevede reducerea normei didactice de predare-învățare-evaluare cu 2 ore/săptămână pentru personalul didactic care desfășoară activitate de mentorat.

Modificarea propusă privind reducerea cu 2-4 ore/săptămână a normei didactice de predare - învățare - evaluare, în cazul personalului didactic care desfășoară activitate de mentorat, implică o creștere a numărului de norme, implicit cheltuieli financiare suplimentare pe care bugetul de stat actual nu le-ar putea susține.

5. Art. I pct. 6 din inițiativa legislativă face referire la completarea art. 262 alin. (4) din *Legea nr. 1/2011*, cu un nou alineat, alin. (4¹) cu privire la alocarea în normă a 2-3 ore de pregătire remedială. Reducerea cu 2-3 ore a normei didactice de predare - învățare - evaluare pentru realizarea pregătirii remediale ar implica cheltuieli suplimentare pe care bugetul de stat actual nu le-ar putea susține.

6. În ceea ce privește art. I pct. 7 din inițiativa legislativă referitor la completarea art. 262 din *Legea nr. 1/2011*, cu două noi alineate, alin.(7) și (7), precizăm că susținem acordarea de servicii de consiliere și asistență psihopedagogică de calitate pentru preșcolarii și elevii din învățământul preuniversitar și suntem de acord cu creșterea numărului de profesori consilieri școlari, însă gradual.

Astfel, considerăm că începând cu anul școlar 2021-2022, un post de profesor consilier școlar să fie normat la un număr de 700 de elevi, respectiv, la un număr de 300 de preșcolari. Urmează ca la nivelul Ministerului Educației și Cercetării să se realizeze o analiză de nevoi vizând necesarul de posturi de profesor consilier școlar, precum și gradul de interes al studenților din ani terminali de facultate de profil, pentru ocuparea unui astfel de post.

În ceea ce privește alin.(8) propus, precizăm că suntem de acord cu organizarea și desfășurarea activităților de pregătire pentru evaluări, examene naționale și/sau pentru obținerea performanței educaționale, precum și a celor de învățare remedială. Pe baza observațiilor de la punctele 5 și 6, precum și în acord cu prevederile alin. (1) și (4¹) al art. 262 din inițiativa legislativă, apreciem că în norma didactică de predare -

⁴ (4) Norma didactică de predare-învățare-evaluare prevăzută la alin. (3) lit. c)-e) pentru personalul didactic de predare și de instruire practică cu o vechime în învățământ de peste 25 de ani, cu gradul didactic I, și cel din corpul profesorilor mentori se poate reduce cu două ore săptămânal, fără diminuarea salariului.

învățare - evaluare pot fi incluse 2-3 ore pe săptămână pentru pregătirea remedială, pregătirea de performanță și pregătirea pentru evaluări și examene naționale.

7. În ceea ce privește art. II alin. (1) din inițiativa legislativă, considerăm necesară reanalizarea datei preconizate pentru intrarea în vigoare a modificărilor și completărilor, întrucât data propusă (1 septembrie 2020) nu pare suficient de realistă, având în vedere și contextul actual legat de pandemia Covid-19, care împiedică (în mod obiectiv) luarea unor măsuri adecvate și prompte care să asigure punerea în practică a soluțiilor legislative propuse.

Cu privire la alin. (2) al aceluiași articol, prin care se propune abrogarea⁵ „prevederilor art. I pct. 4 din *Legea nr. 221/2019 pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011*”, semnalăm că tehnica legislativă utilizată este defectuoasă, întrucât art. I pct. 4 și-a produs efectele modificatoare asupra art. 66 alin. (1) din *Legea nr. 1/2011*. În măsura în care se intenționează revenirea la varianta anterioară modificării realizate prin *Legea nr. 221/2019*, s-ar impune o intervenție legislativă expresă asupra art. 66 alin. (1).

8. Precizăm că în instrumentul de prezentare și motivare a reglementărilor preconizate nu se indică sursa din care cheltuielile bugetare vizate urmează a fi suportate. Or, potrivit dispozițiilor art.138 alin. (5) din *Constituția României, republicată*, „*nicio cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare*”

De asemenea, trebuiau avute în vedere exigențele prevăzute de art. 15 alin. (1) din *Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, potrivit cărora în cazul propunerilor de introducere a unor măsuri/politici/inițiatives legislative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, inițiatorii au obligația să prezinte fișa financiară prevăzută la art. 15 din *Legea nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare*, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată, precum și declarația conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și

⁵ ART. 66

(1) Numărul de ore alocat disciplinelor din planurile-cadru de învățământ este în medie de 20 de ore pe săptămână la învățământul primar, în medie de 25 de ore pe săptămână la învățământul gimnazial și în medie de 30 de ore pe săptămână la învățământul liceal. Aceste ore sunt alocate atât pentru predare și evaluare, cât și pentru învățarea în clasă, asistată de cadrul didactic, a conținuturilor predate.”

prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative în forma prezentată.**

Cu stimă,

Ludovic ORBAN

PRIM-MINISTRU

Domnului deputat **Ion-Marcel CIOLACU**
Președintele Camerei Deputaților